

עסקאות

חברת ארכיון מיוחדת לציון: 30 שנה למלחמת יום כיפור

גליון 1/1205
שנה שלושים ושבע

גליון מיוחד מטעם ועדת
החרום

1 באוקטובר 1973
ד' בחשרי תשל"ד

ואין אנחנו הפעם מתחח להל.

האפלה, פיסוח ניר מודבקות על השמשות, נערים צעירים ארוכי מחלפות מתנשאים על גבי קטפת, זאטוטים שרק חמול-שלשום דדו בשבילי החצר, אוחזים בסינר המטפלת - עובדים במקום האחים הגדולים שנקראו בזה אחר זה.

בענפים - מתגלה שוב שאין טוב מיין ישן את הוא משומר וויטב, בשדה, ברפת, במסיק, וההלכים ותיקים שגגם קצת עקוט ומספר לא מבוטל של קמטים חורש את מצחם.

הצטרפו הפעילים לעובדים בבית וכך באו בלי צו קריאה כל "פזורינו". מכל קצות עולם מצלצלים חברים, קרובים וידידים - דואגים אך בוטחים שאפשר לסמוך עלינו. כל האזנים קרויות לצלצול המביא אות חיים מהבונים-החיליים. בין האגבות לפד חדר האכל, שומרת הברה על מתקן האזעקה, ליד השער שומרים חברות או חברים. הכל צמודים לטרנסמיטורים שהם נושאים עמם ומקוים שלא החמיצו חס ושלום ולו כתבה אחת או הודעה קטנטונת.

מעל לכל לבנו עם היילינו - הצעירים-הירוקים, בני השרות הסדיר המקבלים את טבילת האש והותיקים יוחר, הקשוחים שאכן היטב זוכרים את ריח אבק השדיפה; והמלואיניקים העוברים קצת על גדות גזרת מדיהם.

הכל מתנהל כאן כשורה - ואחס שובו כולכם במהרה ובשלום.

בסם המערכת

ד.מ.

1973-2003

תוכן העניינים:

המא"ז ומרכז המשק מוסרים דו"ח.

ילדינו במלחמה - מרים יצ, ועדת חינוך

"מבצע מנדרינה"

ספורו של ישי קצירי, עם חזרתו מהשבי

יזכור

דוח המא"צ

- 3 -

מרכז המשק

י ש ר א ל מוסר :-

א ל י נ . :-

אחר שקבלתי מאורי את המפתחות ומאילן את התיק נאלצתי להכנס לעובי הקורה.

שתי הבעיות הראשונות שנעמדו בפני היו אספקה לבעלי החיים וקטיף הכותנה.

מאחר וההתארגנות הממלכתית לפתרון בעיות המשק בשעת חרום לא נכנסה למהלך מיד נאלצנו לאלתר. את אספקת המזון לבעלי

החי הסדרנו ע"י הובלה עצמית

בטרקטורים ממטמור. ואילו קטיף הכותנה הציב בפנינו

בעיות קשות. הצלחנו לשהר את דוד בר לזמן מה מהמלואים.

העמדנו לרשותו צוות נערים וקשישים, הוא קיים "קרטי קורס" (כלומר קורס קצר)

והגדוד יצא לפעולה.

נקוה שהקטפות והקוטפים יחזיקו מעמד עד שהכותנה תהיה מאוסמת.

ביום הראשון לקרבות התבטלו משלוחים גדולים של הודיות

שהיו מוכנים לשוק כשצוואר הבקבוק היה הובלה. חלק

מהעופות נשלחו ע"י טרקטור לשווקי לוד ורמלה וכעבור יום

הועמדה לרשותנו (ע"י מל"ח) משאית בעלת ותק רב. מקוים

להחגבר על בעיות השווק בעזרת הקשישה הנ"ל.

כלליח, מצב החרום תפש אותנו במצב יחסית טוב :- מקלטים ערוכים בצורה מניחה את הדעת (פרט לנקוי וסדורים פנימיים שנדרשו).

מכשיר האזעקה נלקח מאתנו יומיים לפני התחלת הפעולות. ולכן הפעלנו אזעקה זמנית ע"י פעמונים.

עתה חוקנה האזעקה והכל שפיר. הילדים חודרכו לנהגי כניסה

ויציאה מבית הילדים למקלט וחוזר חלילה והם (כלומר - הן) שולטות במצב.

עזרה ראשונה - במקלטים

ובית חולים לשעת חרום - מוכנים.

בעיות מים - ישנה רזרבה מוכנה.

חשמל - ישנו גנרטור בחדר האכל. אין טרקטור להפעלת הבארות לשעת חרום. היינו צריכים לקבלו מהאזור אך לא קבלנוהו.

כבוי אש ומכבי האש מוכנים.

כלכלה - פרט לסוכר

שהיה צריך להגיע ביום א' ונעשתה פעולה לקבלתו, הרי המטבח היה מוכן לכלכלה למשך שבועיים הקרובים ללא בעיה.

סדורי האפלה נעשו במהירות ועתה העלטה משביעת רצון פרט לחרכים מאירים פה ושם.

הטלפון פועל 24 שעות

ליממח (אין יותר) ומקבלים הרבה מברקים מחו"ל ודוחים על שלומם של הבנים בצבא.

היום החלטנו לנסוע לכמה בתי חולים לודא שחברינו אינם נמצאים נמצאים שם.

ילדינו - 5 - בפלחיה

שיעורי מוסיקה. סוזי - שיעורי ריטמיקה. ימים מלאי פעילות.

קבוצת "דקל" מתחילה נושא ה"אינדיאניס". הילדים מביאים ספור מלחמה, שמועות על פצועים, שבויים.

צריך להסביר, לדבר, להרגיע. בבית החינוכות, האוירה רגועה חמה, מקרינה שלווה.

אולי בזכות חינוך החינוכות שעדיין לא יודעים לשאול ..

בינחיים למדו הילדים בני השנה להגיד "אבא" דוקא בימים אלה. הם מוכנים לתת תואר זה לכל דמות גברית ...

בני השנתיים כבר משתפים עצמם ביתר רצינות. הם מציירים, כותבים מכתבים לאבא. כמובן שצריך הרבה סבלנות אומרת כל מטפלת לעצמה.

ילדי גן "ניצנים" עוסקים במשחקי מלחמה ומדברים על "אבא כי יחזור".

שבוע שלישי

יש להתארגן ולהעזר בעצה ובהדרכה. המטפלות מתאספות אצל רחל ל. ל"סחם" פגישה. מרים הראל מקיימת 2 פגישות צוותי "דקל" ו"חצב". מתברר שיש ילדים שמגיבים יותר קשה ויש לתת את הדעת בזמן. מקיימים פגישות מטפלות עם מרים הראל. מפגישה זו שהיא יותר שיחה מודרכת, יוצאות המטפלות בהרגשה שבעצם נעשה מה שצריך היה

יום ראשון של מלחמה הכנות קדחתניות של המקלטים. למולי וצביקה פ. עוזרים במרץ ילדי "שקד". המטפלות מבקרות עם ילדיהן במקלטים לטעום מהדברים הטובים, והן אוספות את כל הכוחות כדי לענות בקול מרגיע לשאלות הילדים הימים האפורים של השבוע

הראשון. ביני ורחל ל. מתיצבות למלוי תפקידן. בנות "שקד" והבנות שחזרו מהלמודים עוזרות למטפלות בהעסקת הפעוטים. ההורים מתארגנים לתור לינה בבתי הילדים.

ילדי כתה "חצב" עוסקים במרץ בהכנת קישוטים לסכה בהדרכתה של רותי ברקאי.

למסיבת סוכות יש חכניה יפה שהכינו ילדי "חצב" ו"שקד". ילדי הגן המוזמנים נהנים מאוד.

גם הפעוטים שרים שירי חג בטוכות שבני המוסד עזרו להקים.

שבוע שני של המלחמה

יש להתכוונן להרבה ימים, חוטבת כל אחת בלבה. בכיתת "חצב" פותחית כל יום בשיחה על חדשות היום. זו אפשרות להשמיע, לשאול, להרגיע. למרבה הפלא הילדים מוכנים לשבת וללמוד. בתיה מעסיקה אותם במשחקי צופיות. גלי מתחילה

"לו היו ילדים באו"ם
בודאי היו עושים שלום אחת-
שתיים!" אומר אחד מהם.

כולם מסכימים לדעתו.

מי יודע ?

אולי הם צודקים?...?

מ ר י ס י צ .

בסם ועדת החנוך

מיומנו של גן "נ י צ נ י ס"

להעשות איש להמשיך בהרבה פעילויות
להקטיב לילד, לזמן לו אפשרויות
לבטא גם פחד ודאגה שמקוננים בלבו,
להקטיב ולהפריד בין מציאות ובין
דמיון שבעולמו.

ואחך, האמהות - דברנה

עם הילדים על אבא, שרצוי לשחף
אותו בווכניות בעתיד. כתבו
מכתבים יחד עם הילדים.

שבוע רביעי

הילדים נרגשים לקראת
בקורו של אבא. הציפיה מוחחת.
ולאחר הבקור, קשה לחזור לסדר
יום וכאן, כמוכך, שוב צריך
לסחוף את הילד למעגל הפעילויות.

כותבים מכתבים ובינתיים
מדברים על שביחת נסק.

שיחה במקלט בשבוע הראשון של
המלחמה

יעל נגרש את הערבים למצרים
ולא ניתן להם לעבור את
הגבול. שאבא לא ישכח לקחת
את הנעליים הגבוהות שלו.

ורד שנלך כבר לארץ אחרת ושלא
יהיה גבול.

דודו שהאזירוניס שלנו יפציצו
את כל האזירוניס שלהם.

טל את הערבים יעברו את
הגבול, שיחזירו אותם
בחזרה למצרים.

עודד שאף אחד מהקיבוץ לא ימות.

שיחה שניה לאחר הפסקת האש
שרון המלחמה נגמרה אז כולם יחזרו

הילה שאבא יחזור, שהמלחמה תגמר
וכולם יחזרו שלמים ובריאים.

טל אם הם רוצים לעשות מלחמה
שיעשו בארץ שלהם, לא בארץ
שלנו

יעל שהאבות לא ילחמו, שרק
האמהות ילחמו.

גלעד נהרג במלחמה
עודד מהערבים שעכשיו ?

אמירה כן ..

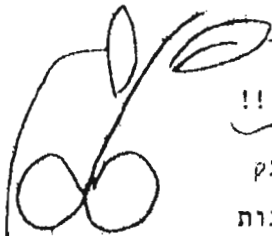
ורד אז למה קראו לו לגלעד
למלחמה ?

שרון איך הוא מת ?

הילה ירו עליו והוא מת. שכולם
ישמחו שההורים יחזרו ושאנחנו
נפוצץ לערבים את כל כלי הנשק
ושהם ירצו להלחם הם לא יוכלו, ושאבא
ירה טוב טוב עם הסנק וטילבש את
כובע הפלדה שלא יפצע בראש..
רע שלא יהיה לאבא שלי זקן ארוך...

ביוזמה לובקה קספו עובדי הפרדס ושלחו מנדרינות (קלמנטינות) לכל מגויסי-חצור.
קבוצת "חצב" נתבקשה לצרף לחבילות ברכות מצוירות ובזכות זה, קבלו הרבה חודות
מחילים (שלא מגיעות דווקא להם...) והרי המכתבים :

לילדי קבוצת חצב !!

תודה מכל צוות הטנק
על חבילת הקלמנטינות
ששלחתם לנו.

- אילן סומרון.

לקבוצת "חצב" ובעיקר לצפרא שלום!

תודה רבה לכם על החבילה ששלחתם לי ולכל
החילים האחרים. אנחנו פה שמחים לכל
סימן מהבית ושאתם חושבים עלינו.
פה אצלי יש מסטחים גדולים של חול
ועוד פעם חול ולסם שינוי, אני נמצא
בביצות על יד הים. ופה כולס חושבים על
הבית ורוצים כבר לחזור ולחיות איתכם
אבל כנראה שנצטרך לחכות עוד הרבה זמן.
תשלחו לנו חבילות לחנוכנו אס עוד נהיה
פה. ועוד פעם תודה על שחשבתם עלינו.
שלכם בידידות - זאב ק.

ניצן וקבוצת "חצב" שלום!

רב תודות עבור הקלמנטינות. הו היו
טעימות מאד כקינוח לאחר ארוחת "קופסאות".
אצלנו הכל בסדר.
מזג האויר די נאה אף כי פה ושם יש
עננים. עדיין לא ירד גשם.
מה נשמע בקבוצתכם? האם הלמודים מתנהלים
כסדרם? אני מניח שאתם עושים ככל
יכולתכם לעזרת המסק.

הבה נקווה כולנו שהשלום יבוא בהקדם!
תודה ולהתראות - אורי

(חבר של מיה)

כל הכבוד לעובדי הפרדס !!

לזהר שלום !

היום קבלתי את החבילה ששלחת לי עם
המנדרינות וכמובן סכעבור דקה התנפלו
על זה כל החילים שנמצאים יחד איתי
ועכסיו כל המנדרינות נמצאות אצלנו בבמן
(מקולפות כמובן).

אני רוצה להודות לך בסם כל החילים של
המחלקה. זה היה טעים מאד ומענין מאד
לדעא אס באמת כאלה מנדרינות יפות
גדלות בחצור שלנו.

אני כידוע לכס, נמצא יחד עם אלון כך
סלפעמים אני בא לבקר אותו ואז הוא מראה
לי את הציורים היפים שאתם שולחים לו.
אנחנו נמצאים כבר חודשיים באפריקה
וכאד רוצים לחזור כבר לקבוץ אך בינתיים
אנחנו צריכים להסאר ולא כל כך עצוב לנו.

זהר, מסרי ד"ס לכל הילדים. תגידי
לחגי הג'ינג'י סאני מחכה גם ממנו למשהו.
להתראות - ירון.

להדר ולכל קבוצת "חצב" !

היום קבלתי את חבילת הקלמנטינות ששלחתם
לי. זה היה נחמד מאד. החיילים שהיו
איתי אמרו שהילדים של הקבוץ באמת בסדר.
הס גם אמרו שהקלמנטינות של הקבוץ באמת
טעימות.

בקצור - תודה רבה. נקווה להת' בקרוב.

שלכם - יוסי.

בנינו בחזית הצפון המרכז והדרום

טאיבי יפח	יגובסקי אריה	אדרי יעקב	אבני נועם
יגובסקי אברהם	כהן שמעון	אור חנוך	אוהיון יצחק
יגובסקי דוד	כלב עפר	אסקין עפרון	אטלן אלון
כהן סלמה	לסטר נועם	אייזן אוריאל	איזן גדעון
לסטר אריה	סטרניץ יואט	אפק סמואל	אלעזר יגאל
מלמד אורי	פורח אליהו	ארנן משה	ארדי סמואל
סלע עמי	פל חנן	בדרק דוד	אסל אורי
פלג חגי	צירקין ירון	בנדיק אדי	בדרק סמואל
צור יסי	קופרמן מיכאל	בן בטס אורי	ברנזבורג מאיר
קדם דוד	קריטר זאב	בן חיים גינורא	בו בטס יובל
קצירי אסא	קאופמן ברוך	ברנזבורג רוני	בסן יורם
קרני נחום	רוסנסקי אלכס	גפן אמנון	בן יהודה בועז
רונן אהוד	רוסנסקי אמיל	דתי פורטו ראובן	גרינסטיין סלמה
רמות עמרי	רותם אברהם	הלוי מיכאל	הולנדר אבנר
סביא יואב	סומרון אילן	הררי מיכה	הלוי יאיר
סדה ציון	סורץ סאול	ויינרט יוסי	וורגפס חיים
סוע סלח	סלום אהרון	ורדי ראובן	ורדי עקיבא
סטרק יוסי	פרץ יהודה	זימון דני	ורדי אורן
ספי עודד	יגהר מיכאל	חצרוני מנחם	זרח יונתן
ספירא ראובן	הוברטי פרנסואה	טל יוחנן	
טלר סי			

1442
י"ג

חיילים מספרים (1973)

ישי צור

חילוק מספרים

(אני נכנסתי פה למלכודת-ע"י רותמה- איכשהו היא מצליחה חמיד להחלבש עלי דוקא כשאני לא מוכן.) אין לפ כוונות לנתת את המערכה בחזית הצפון- אם כבר נכנסתי לזה אני יכול לספר קצת רשמים שלי, אם זה מענין אתכם: מה בדיוק קרה, איך קרה. סתם סיפור כזה אישי. היחידה שלנו- יחידה צנחנים- מסוגלת להתארגן מהר מאד. בכלל, יחידות חי"ר, שאין להם הרבה ציוד- רק הציוד האישי שלהם- מסוגלים להתארגן מהר מאד, לעומת יחידות שריון, והיינו מוכנים למלחמה כבר ביום שבת. היות ובצבא יש בכלל רצון להלחם- הרימו טלפון למי שהרימו ואמרו לו: חשמע- מוכנים- קח אותנו. בינחים ממשיכים להצטייד בעוד מחסניות, בעוד משהו - כל דבר שחושכים שעשוי לעזור באיזה מצב. עוד כדורים, ועוד רימונים ועוד תרמילים עם חומר נפץ. בצבא, אני מוכן להגיד, שתמיד יש הרגשה של כח עצום, הרבה חיילים ביחד חמיד מרגישים שהם הכי חזקים בעולם. כך הרגשנו גם אנחנו. . . .

עמרי רמות

חיילים מספרים (1973) עמרי רמות

אני אשתדל לתפוש רק את הקטע הקצר של הימים שהייתי במלחמה - למעשה זה היה השיא של המלחמה בשבילי. אני אתאר את המלחמה שלי בעיר סואץ: אנו הגענו לאיזור של סואץ יום אחרי הפסקת האש הראשונה. (23 לאוקט) אחרי, שכנאח, השיריון בעיקר פרץ קדימה להשיג את השטחים שהיו נחוצים לנו להפסקת האש. הם עברו, שאטו, ירו כמה שירו וחשט בדרך כלל שרץ חיילים מצריים, כל מיני יחידות שלהם שנכנסו בין הכחות שלנו... הם כנאחא (השיריון) עברו בעיר ולא נחקלו בכח, כי הכח שלהם נשבר - ובכל האיזור הזה לא הייתה התנגדות רצינית.

למחרת השחלטו על השטחים הצבאיים, את העיר עצמה עזבו, ואנני התקדמתי עם כח של שיריון, חרמש, רגליים; החופעה של אוטומוסים הייתה נפוצה בכל המלחמה - וחלק מהכח שלנו היה בחוץ זה. אני, אישית, הייתי שייך לפלוגה צנחנים, שנשארה מהחטיבה שפירקו במהלך המלחמה. נשארו פלוגה + נספחים שונים. יום קודם מצאנו בשטח זחלים של המצרים, ההארגנונו עליהם, למדנו להפעיל אותם ולנסוע, והיות ולא היה לנו רכב אחר - אמרו לנו: מה שתמצאו - תקחו ותסעו.

בבקר יצאנו עם הכח שהתקרב לסואץ ואחרי שהיה בפאחי העיר ניתנה פקודה לרוץ קדימה. אחרי שקצת ביררתי ונודע לי שהיות היה שם כבר כח שיריון שלנו - ואין מספיק ידיעות - אז הוחלט לכבוש את העיר כי חשבו, כמו בכל האיזור, שלא תהיה שם התנגדות ונוכל לכבוש אותה.

חיילים מספרים (1973)

אורי אשל

אורי אשל

לאחר מכן גם זכינו בביקור הראשון של מיגים סורים, מיג 17, והפעם אנו היינו המטרה המוגדרת שלהם. רכעייה של המיגים התחילו לחוג מעלינו ולצלול ולהוריד פצצות. ושוב (זה דבר שהפתיע אותי) כל המקלעים ירו - (דבר שלא קרה לא ב-6 המיגים ולא במלחמת ההתשה - בפעם הזאת זה לא עורר) המירז'ים שלנו הסתובבו מעל וניסו לתפוש את המיגים אך לא הצליחו בגלל המהירות הנמוכה של המיגים. רק כשגמרו המיגים לטפל בסוללה שלנו ו התחילו להסתלק - אז לא היו למירז'ים בעיות - הדביקו אותם והפילו אותם.

ביום רביעי היינו באותו האיזור ואז התחיל פיקוד הצפון להתארגן לפריצה מעבר לקו הסגול. מסתבר מסיכומים שנעשו לאחר המלחמה, שביום שני כבר היו יכולים לצאת להתקפה נגד לאחר כל מה שקרה, לאחר שבשבת ויום א' סבלו אבידות והסורים הגיעו לאן שהגיעו - וזה לא נתן לסורים אפשרות להתארגן במערך הגנה כפי שהכנונו על רמת הגולן. לא הספיקו לעשות את זה וביום ד' קרב השיריון על רמת הגולן כבר הוכרע. ביום ד' כלילה התחלנו בחנועה לפריצה לעבר הקו הסגול כאשר בשלב ראשון נסענו לכורן עין זיון. ליד תל אבונידה פגשנו את חנוך אור עם יחד המודדים(?) - הוא גם כן בחיל החוחחנים. מעין זיון מיד היה שינוי תכניות ועלינו צפונה לכורן אלרום. שם ירינו הרבה מאד ולקאח לילה היינו על הקו הסגול, כאשר ביום ששי בבקר עברנו באיזור ומזרחה משם נכנסנו לחוץ שטח סוריה.

1973-1993

טבולו של ישי קצירי

מאוסון / להתקיים לכבוד -
עם חזרתו מהשבי

ערב טוב,

קודם כל אני קצת מתרגש לחזור הביתה. לא רק לראות את העצים והבתים, אלא לראות את כל החברים והאנשים בקבוץ. כי בית זה אנשים. הטיפול שלי: "בחמישי לאוקטובר (יום שישי ערב יום-הכיפורים) יצאנו יחסית מאוחר מהבסיס כיוון שהיתה כוננות. בכל חג יש כוננות. הערבים למדו את לוח-השנה שלנו ובכל חג עושים לנו חגיגה... בשבת (6.10.73) נוקשה קלות דלתי בשעה מוקדמת של הבוקר ו... הולכים לעשות כפרות! לקחו אותי לבטיס. התיישבנו בטייסת וחכינו. קבלנו תדריך והתברר שזה הולך להיות זה... הייתי מאויש ברביעיה שהיתה צריכה לחקוף שדה-תעופה בטוריה. ברגע האחרון החליפו את המשימה דרומה. המראנו במטוסים כבדים כרגיל. המשימה היתה לחקוף כוחות מצריים על הגשרים שהקימו מעל התעלה. בשעה חמש אחה"צ יצא לנו להכנס: כל החגיגה בעיצומה, טיסה נמוכה, מול השמש, הרבה לא ראיתי. ראיתי את התעלה. ירו הרבה, היה חצי חושך ונראה היה לך שכל הכדורים אצים אליך. שחררנו פצצות על כל מה שהיה על הדרך. ביציאה לכוון מזרח (כלומר, בחזרה הביתה) חטפתי מכה מאחור. כל המטוס התחיל לרעוד ולהתגלגל. ניסיתי להוציא את המטוס מהמצב הלא נעים אך זה לא הלך. הרמתי ידיים למעלה - משיכה בידי, חבטה, המצנח נפתח וכעבור שתיים עד שלוש שניות חבטה בקרקע. צנחתי על קרקע מאוד קשה... כמו שצנחתי רצו אלי שני שריונאים שהסנק שלהם נפגע. שכבתי שם על הבטן. ראיתי שהיד והרגל פגועות. הם רצו אלי וצעקו: "טייס טייס אל תירה עלינו" ממילא לא יכולתי אפילו לירוק למרחק... הם טיפלו בי וקשרו לי את היד. נתתי להם מים וסוכריות. הם אמרו לי ש-700 מסר ממני על הכביש ישנם מצרים. נפלתי כשניים וחצי ק"מ ממזרח לתעלה באזור הארמיה השנייה. ניסיתי לתפעל את המורפיום שהיה אצלי, אך הוא לא עבד. הרגל מאוד כאבה לי. הקצין ניסה לסחוב אותי לעבר כוחותינו, אך כאשר העמיס אותי, התחיל לשקוע בבוצ הטובעני. החלטנו לכן, שהוא יחזור לכוחותינו ויזעיק חילוץ ואילו הסמל נשאר איתי. ביום השני ראינו שני מצרים מטיילים ויורים להנאתם. הם התקרבו אלינו כמאתיים מטר. אנחנו צמצמנו את המולקולות כמה שיותר ולא ראו אותנו... בלילה כמעט לא נשאר לנו מים והסמל יצא לעבר כוחותינו. הוא הסווה אותי ונשארתי בתוך סירת הצלה מכוסה במצנח. הסמל הגיע אל כוחותינו בבוקר ומאז נעשו כמה נסיונות חילוץ. בשעה 8-9 בבוקר ראיתי שני מצרים מתקרבים לעברי. נפנפתי אליהם ביד. הם התחילו לירות. צעקתי אליהם שאני טייס פצוע ושלא יעשו שטויות. המצרים קראו לחבריה שלהם שעל הכביש. ביקשתי מים והם נתנו לי את מבוקשי.

ארבעה חבר'ה הביאו אותי לקצין. הקצין אמר שלא אדאג, נתנו לי לשתות תה.
שלב התפיסה עבר בשקט והם התייחסו אלי יפה. כנראה היו להם הוראות די
מפורשות להביא סייסים לעורף. החבר'ה האלה העבירו אותי לבית-חולים מעבר
לתעלה בעיר שדה. נסעתי באמבולנס ושמעתי התפוצצויות. פחדתי שכוחותינו
ירו על האמבולנסיס, אך זה עבר בשלום. בבית-החולים קיבעו לי את השברים
ומשם העבירו אותי לבית-החולים שבבית-סוהר בקהיר. בבית-החולים - רמה
נמוכה של סיפול בטך הכל. בהתחלה החיילים המצריים היו מאוד חשדניים,
אח"כ למדנו להכיר אותם והם אותנו וראו שאנחנו בני-אדם לפחות כמוהם -
אם לא יותר. בחקירות ספרתי להם שאני סג"מ צעיר שרק עכשיו הגיע לסייסת,
שנולדתי בתל-אביב וכעת אני גר בכפר-יונה שזה כפר קטן ליד ת"א. בחקירות
הרביצו לא רע. מכות הם יודעים להרביץ... לא מאחל לאף אחד. סיפרתי להם
שאני צעיר, בן 20 ובקושי יודע מה נעשה בבסיס שלי. הם "בלעו את הדג"
ואז החקירות התרככו. בשלב זה התנהלו החקירות בצורת שיחות של שאלות
ותשובות. עניתי להם על הרבה שאלות ב"לא יודע" והם "אכלו" את זה.
התפריט בבית-הסוהר: פיתוח (חלק משלשום וחלק מלפני זה), שעועית ירוקה,
אורז (אגב, הם עושים אורז מצויין, למבשלות יש מה ללמוד!) בהתחלה העוף
ברח מהמגש, אח"כ השתפר. הבעיה היתה שתיאבון לא היה... בן-אדם שוכב כל
היום על הגב, אין סיבה שיקבל תיאבון. לכן ירדתי כל כך במשקל.
לא היה לי מושג איפה הכוחות הישראליים-ערביים. המצרים כרגיל, הלעיטו
אותנו ב"אנחנו בתל-אביב, תפסנו את משה דיין בביר-גפגפה" וכד' אך
מנסיוננו ממהימנות הדיווחים שלהם, ידעתי שהם מקסימום נכנסו קצת
לסיני... מי שמכיר קצת את חיל-האוויר יודע שאפשר לעצור גם שריון. את
מערך הטילים שלהם קשה לסחוב, כך שבהתרחקם מהתעלה השמיים נקיים ואפשר
לפעול. לאט לאט התאספו חבר'ה שלנו שנפלו יותר מאוחר. במסדרונות העברנו
אינפורמציה וידעתי שכרמת-הגולן לא הפסדנו שטח ובדרום - בסדר.
מבחינת ההווי: בהתחלה היה קשה. התובשות והחיילים התייחסו אלינו
בעוינות. נכנסו, הרביצו סטירת-לחי, ירקו, (אגב, הם מאוד אוהבים לירוק
ומרביצים סטירות זה לזה) לדוגמה: כל יום החובש התורן היה צריך למדוד
לנו חום. ערב אחד הרופא התורן שאל אותי אם מדדו לי חום היום. עניתי:
לא! אח"כ שאל הרופא את החובש אם מדד לי חום היום, והוא השיב בחיוב.
בנוכחותי הרביץ הרופא סטירות ובעיטת בריאות לחובש. כך שזאת המנסליות
שלהם, ואין להתרגש מקצת סטירות...
הלילה ארוך מאוד מ-5 אחה"צ עד 6 בבוקר. איך מעבירים לילה כזה עם כאבים
וכאשר לא ישנים כל כך טוב? שיטה של הטחת-הדעת... חושבים על דברים כמו
איך קוטפים את הכותנה בבית? שרים שירי-מולדת וכד' ותתפלאו - זה משקיט
את הכאבים! אחד החבר'ה התאונן שאינו זוכר את המילים של השירים וזה קצת
הקשה עליו...

בנושא הזריקות: מי שבא לשטוף את החדר עושה גם את הפעולה הזאת, מזריק זריקות. מזריקים בלי להחליף את המזרק מאחד לשני. צריך להזריק לתוך הוריד. היו כאלה שתקעו את המחט ליד והחילו לחפש את הוריד ("חפש את המטמון"). ואז החלטתי לוותר על הזריקות. אין רע בלי טוב...
ב-30.10.73 ביקר אצלנו נציג הצלב-האדום במצרים. שאל שאלות, רשם פרטים אישיים. זאת הייתה חוויה בלתי-רגילה להפגש עם בן-אדם חביב, עם מבט חמים בעיניים. המצרים מאוד חשדניים ואלופים בהצגות. אך חביבות כנה לא ראיתי עד הרגע הזה.

איך יודעים מה הולך לקרות??

פתאום מתחילים לנקות את הדלתות, המסדרונות, הכניסו ארון פח לחדר ואז מרגישים שהולך להיות משהו, אולי איזה ביקור חשוב, ביקור זר. השאירו דלתות פתוחות, התפתחו שיחות חופשיות בין הוברים'ה ו... "שירה בציבור".
ב-7.11.73 נלקחו כמה חבר'ה לבית-החולים "מאהדי" בקהיר. בית-חולים יפה, חדיש, אחיות (פעם ראשונה שראינו פרצוף נשי...) השכיבו אותנו במיטות יפות, הלבישו אותנו פיז'מות חדשות, נתנו ארוחת-ערב מצויינת:
עוף, צ'יפס, ירקות ובקלאווה לקינוח. היה ברור שהולכת להיות פה הצגה. למחרת בבוקר הוקפנו מאות עיתונאים, צלמי-טלוויזיה וצלמים בכמויות אדירות מכל העולם. שאלו שאלות רגילות, כמו איך נפצעת, מה הפציעה, מה היתה המשימה שלך וכדומה. היה ביניהם כתב צעיר מעיתון בשיקאגו ששאל אותי: "הביאו אותך אתמול?" אמרתי: "כן - הביאו את כולם אתמול" מכאן הבין שזו היתה רק הצגה אך ככל שיש יותר עיתונות ואתה מופיע בעיתונות ובטלוויזיה, מצבך יותר טוב, כיוון שיודעים עליך בבית. בראיון זה עיתונאית אמריקאית אמרה לי שיש הפסקת-אש וד"ר קיסינג'ר היה במצרים. מחדשים את הקשרים הדיפלומטיים בין ארה"ב למצרים. אחת הנקודות המרכזיות בדיוניו בקהיר הייתה החלפת-השבויים וד"ר קיסינג'ר יצא מרוצה. למען האמת, הייתי אופטימי כל הזמן, אך אחרי ששמעתי מה שאמרה הבנתי שהשחרור קרוב.

נגמרו הדיבורים, הביאו את הפיז'מות המסריחות מכית-החולים של בית-הסוהר ו...ההצגה נגמרה. אך מכאן והלאה היחס אלינו השתפר מאוד. זה נתן לנו להבין שלא רוצים שנשתחרר בהרגשה רעה במיוחד. היו עוד כמה חקירות מצחיקות - אותן השאלות. ובסוף אחד הקצינים אמר לרופא: "קצירי הוא בחור טוב, אבל לא טייס טוב" זה חיזק בי את ההשערה שלי שהם "בלעו" את הסיפור שלי. שמו אותנו בחדר של ששה חבר'ה, ולמדנו "לסבן" אותם. יכולנו לדבר ביננו, להחליף חוויות ורשמים. בסך הכל עשינו טוטו מתי משתחררים.

בחדר המשותף היה אחראי מצרי שדאג לנו באופן יוצא מהכלל. הקפיד שישטפו את החדר בכל הפינות, הביא לנו תוספת של אוכל, נתן לנו דלי מיים כל בוקר לרחצה. כן דאג לסבון תמרוקים משובח ביותר.

הוא הזהיר אותנו שנחביא את הסבון, פן החיילים המצריים יגנבו אותו.
 איתי בחדר היה בחור תימני מירושלים בשם ישעיהו מור. הוא דיבר ערבית,
 והצליח לשובב את כל החיילים והשומרים שלנו. עשה את עצמו חרש ועשה
 הצגות, משהו אדיר! הוא קשר קשרים עם כל החבר'ה ותרם רבות לאוירה הטובה
 והנוחה בחדר. בחדר שוכנו עוד שני טייסים, טנקיסט וחבר קבוץ נירים בן
 48 ואב לחמישה ילדים. הוא נתפס בהיותו קצין-קישור של האו"ם. המצרים
 חשבו שהוא קצין-מודיעין עד שהביא שמות של משקיפי-או"ם משנים 66-67 ואז
 השתכנעו. היה נהג, חייל מצרי, ששמר עלינו כל שלושה ימים. הוא התידד עם
 אחד הטייסים, הביא לנו סיגריות ותמרים. לימדנו אותו עברית והוא לימד
 אותנו ערבית. מאז כולם רצו אל הישראלים עם נייר ועפרון כדי ללמוד
 עברית.
 התקרבה שעת היציאה!
 פתאום הופיעה בקורת רפואית ואורטופד. לכל אחד בדקו את הגבס. בקיצור,
 כל הסימנים הצביעו על הצגה מסוימת... לפי האסטמוספירה היה לי ברור
 שאנחנו עומדים לחזור הביתה! באמצע הלילה באו לגלח אותנו. הנהג הצעיר
 (השומר שלנו) אמר בערב: "הלילה אתם לא ישנים, מחר בבוקר אתם הולכים"
 בסביבות השעה 9 בבוקר התחילו להוציא אותנו באמבולנסים (כמובן בעיניים
 קשורות), העבירו אותנו לאוטובוס, ליטפו אותנו וברכו אותנו. לפני שדה-
 התעופה הסירו את הסמרטוט. ואז התרשמתי שקהיר זו עיר יפה. בשדה-התעופה
 עמד מטוס של הצלב-האדום, זה חימם את הלב!
 וזה היה זהו!!! אחיות, רופא, חובשים, ו... המטוס המריא!
 קהיר - לוד - שלוש שעות, מטוס בוכנה, החבר'ה ראו את הנילוס והפירמידות
 מהאוויר. רגע ההתרגשות הבא היה ברגע שראינו את חופי הארץ. אז הרגשנו
 משהו מההרגשה של מעפילים שבאו ארצה... נחיתה רכה בלוד!
 בלוד ראינו כבר ערימה של אמבולנסים, משטרה, מליון אנשים. שמחה וששון
 והתרגשות גדולה מאוד. לא היתה אלנוקה. שני חברים הורידו אותי על
 הידיים עד לאמבולנס. אנשים עמדו ומחאו כפיים, נפנפו ידיים, ממש הרגשת-
 בית!
 הגענו לתל-השומר, חדר-מיון ו... לעבודה...
 זה בקיצור קורות התקופה הזאת. הרבה מלחמות לא עשיתי. התקופה ששהיתי
 שם, זאת תקופה שכעת צריך להעלותה מהזכרון. והעיקר - חזרנו שלמים הביתה
 !!! אני רוצה להודות לכל הקבוץ. אני מבין שהיו פה זמנים קשים מאוד.
 החרדה וחוסר-הידיעה זה הדבר הקשה ביותר לבן-האדם. אני מבין את השמחה
 שבה התקבלתי. קבלת-הפנים והדאגה זה דבר מרגש מאוד...
 במיוחד אני רוצה להודות ל"זקנים" שלי שהחזיקו מעמד ועודדו את כולם.
 יישר - כוחם !!!

 חיו!

30 שנה
למלחמת יום - כיפור

7.10.1973

יואש סטרנין - נפל בסיני

19.10.1973

גלעד זהר - נפל ברמת הגולן